POLSKA INFORMACJA POLITYCZNA
agencja publicystyczna
INFORMATION POLITIQUE POLONAISE . AGENCE DE PRESSE
ADRES: WARSZAWA, ALBERTA 6 m. 39. ADRES TELEGR. »POLINF« TEL. 3.00-94. KONTO P.K.O. 171.90.

Nr.4/81/ Warszawa, dnia 15 kwietnia 193

STOSOWANIE PAKTU LIGI NARODÓW

W ciągu ostatnich paru tygodni szereg mężów stanu europejskich zajmowało się w publicznych przemówieniach problemem wykonalności Paktu Ligi Narodów. Robiąc bilans tych przemówień nie można oceniać zbyt optymistycznie możliwości tej formy współpracy międzynarodowej.

Tak naprzykład Premier Neville Chamberlain, w mowie, wygłoszonej w parlamencie dnia 24 marca, cytując słowa artykułu prasowego, iż"Liga narazie przestała być instrumentem kolektywnego pokoju... Jako metoda narzucenia pokoju i powstrzymania agresji Liga w paktyce już nie istnieje", oświadcza, że mógłby się pod tym artykułem podpisać.

Lord Halifax w swej mowie z dnia 8 kwietnia podkreśla, że "Liga nigdy nie posiadała i nie posiada charakteru powszechnego oraz, że jej moc poważnie ucierpiała na skutek wystąpienia Niemiec, Włoch i Japonii", a dalej ostrzega przed nakładaniem na Ligę zbyt wielkich ciężarów politycznych, przyrównywując ją do samochodu 10 tonowego, któremu nie można powierzyć ciągnienia 20 tonowego ładunku.

Rozczarowanie do skuteczności Ligi i do możliwości integralnego stosowania Paktu ukrywane jest zresztą w przemówieniach angielskich mężów stanu pod oświadczeniami o pożyteczności tej instytucji i przypominaniem, że jednak w pewnej kategorii drobniejszych spraw współpraca na jej terenie okazała się skuteczna.

Jaskrawiej natomiast wystąpiła ocena Paktu w przemówieniu szwedzkiego Ministra Spraw Zagranicznych Sandlera do oficerów marynarki, podanym przez "Social Demokraten" w dniu 9bm.

"Liga Narodów w praktyce.-oświadcza szwedzki minister-nie ma już charakteru organizacji przymusowej, odpowiadającej 16-emu artykułowi Paktu. W praktyce członkowie Ligi nie poczuwają się do obowiązku przeprowadzenia środkami przymusowymi akcji wobec państwa napastującego".

Poglądy takie nie były niespodzianką dla Rządu Polskiego. Wystarczy przypomnieć exposé wygłoszone przez Pana Ministra Spraw Zagranicznych w Komisji Sejmowej w dniu 10 stycznia b.r., w którym stwierdził on, iż "Praktyka, doświadczenie wykazały niezbicie, że integralne stosowanie zasad Paktu przechodzi rzeczywiste możliwości instrumentu, który miał go aplikować".

Z powyższych oświadczeń można łatwo wysnuć konkluzję, że w obecnych warunkach artykuł 16 Paktu Ligi, tracąc praktycznie swój charakter obligatoryjny, staje się formułą fakultatywną, zaś sprawa jego stosowania lub niestosowania winna być roztrzygana przez każde państwo jedynie w ramach swej własnej suwerennej decyzji.

..ooOoo..